

Siitä mihin jäimme rakastaa ja ravistaa pilke silmäkulmassa

Siitä mihin jäimme tarjoilee myös maalaisromantiikkaa ja silmän iloja. Heinänteossa Anu Heikkilä, Pyry Kähkönen, Pekko Honkasalo ja Laura Hurme.

Turun Tienoo 7.7.2016

Sota ja rauha. Viha ja rakkaus. Ahdistus ja kepeys. Kiväärיתיuli ja linnunlaulu. Musta ja valkoinen. Vinttiteatterin Siitä mihin jäimme taiteilee vastakohtien välillä ja kuljettaa katsojaa tunnelmasta ja tunnetilasta toiseen.

Suomen sotien jälkeisellä varsinaissuomalaisella Isotalon tilalla elämä on uudelleen rakennusta, muutosta ja luopumista. Rakkaudesta, ystävydestä ja omasta lapsesta luopumisen varjostamaa. Mikään ei ole kuin ennen sotia, ei maa, ei maatila, eivät yhteiskuntarakenteet eivätkä ihmissuhteet. Sodan muistot piinaavat miehiä. Niistä ei puhuta, vaan taakka kannetaan yksin. Naiset yrittävät ymmärtää, mutta eivät miesten mielestä voi. Vaikeinta on anteeksianto, ehkä itselleen. Haluavatko miehet puhumattomuudella suojella naisiaan?

Vinttiteatteri ei vain näytä miesten tunnetiloja. Ne karjutaan, vuodetaan, täristään, hakataan ja syljetään. Siitä mihin jäimme tulee iholle, ahdistaa ja hätkähdyttää. Vain hellittääkseen seuraavassa hetkessä ja lepytelläkseen katsojaa lauluilla nuoresta lemmestä ja maalaisromanttisilla tuokiokuvilla kauneimmasta Suomen suvesta. Katsoja oppii kuitenkin nopeasti, että onni ei ole kestävä eikä mikään kuitenkaan ole niin kuin ennen. Sota on tehnyt jotain sellaista, mitä ihminen ei voi muuttaa. Unohtaa ei voi. Seesteinen suvanto tai hetken hauskuus enteilee, jollei pahaa, niin vähintään muutosta. Juuri kun käki kukkuu ja onnelliset keinuvat yhdessä suviyön rauhassa, katsoja

tempaistaan verellä, hiellä ja kyynelillä keskelle sodan räiskettä, tai sen muistoa. Katsoja haastetaan oivaltamaan, onko kyse muistosta vai nykypäivästä, edesmenneestä vai elävästä, satiirista vai realismista, todesta vai unesta. Lumoava, paikoin maaginen tunnelma ja hienovarainen symboliikka sekä hillityt valo- ja äänimaisemat vuorottelevat efektien kakofonian värittämän absurdin tunnelman, pyrskähdyttävän komiikan, hikirauhasista tihkuvien näyttelijäsuoritusten ja akrobatiaa hipovien tanssikohtausten kanssa.

Suomi-Filmi -romantiikkaa

Teatterin tämän kesän vahvistukset vakuuttavat. Voimakkaimmin sävähdyttävät Einon ja Veikon osia näyttävät Pekko Honkasalo ja Pyry Kähkönen, joiden väkeviin tulkintoihin on pakko uskoa. Honkasalon sanoittama Juhannusräppi lisää keitokseen yllättävän ripauksen nykypäivää. Kähköselä luontuvat osuvasti haitarin ja huuliharpuun soitto. Nasevuudellaan riemastuttavat myös halonhaku-, heinänteko- ja tappelukohtaukset. Tasa-arvokysymyksen saa siivunsa: naiset teroittavat sodan jälkeen viikatteen paremmin kuin miehet. Matildan (Anu Heikkilä) ja Kyllikin (Laura Hurme) välinen ystävyys ja luottamus on koetuksella, mutta kantaa ja säilyy silloinkin, kun muuta ei enää ole. Yllätyksellinen loppu päättää naisten tarinan kertovan trilogian päätösjakson oivaltavasti ja ravistelluksi joutunutta katsojaa lohduttavasti. Kahta aiempaa näytöstä näkemättä päätösjaksossa itselleni tuotti kuitenkin lievää päänvaivaa yhdistää aiemmin tapahtunut nykypäivään ja pysyä kärryillä siitä, Vinttiteatterin ”eukkojen” (Heikkilä ja Hurme) sanoin, ”kuka sorkki ja ketä”, koska ja missä. Huomasin myös välillä odottelevani, että missä se Väinö (viime kesänä myös lavalla nähty nuori Akseli Heikkilä) on. Elämys oli joka tapauksessa sykähdyttävä. Kuulunen kohderyhmäsupolven näytelmän kipeämmän tematiikan osalta. Vaikka isovanhempiemme tai vanhempiemme kokemat sodan traumat ja niiden käsittely eivät kesäteatterissa olisikaan ensimmäisenä listalla, Siitä mihin jäimme on myös kertomus rakkaudesta, ystävydestä, vanhemmuudesta ja lapsettomuudesta. Naiskauneutta, mieskomeutta ja muita iloja on kosolti tarjolla, silmäkulmissa Vinttiteatterilla on pilkettä kuin Suomi-Filmin klassikoissa. Autenttinen miljöö ja intiimi lava 1930-luvun kivilavetassa tukee täydellisesti tarinaa ja tunnelmaa. Musiikki- ja tanssikohtausten sekä visuaalisen ilmeen ja kepeän komiikan myötä Paattisilla nähdään myös puhtaasti viihdyttävää nykyteatteria. Maalaismaisema heinäpaaleineen, pellolla lenkkaava liikenteenohjaaja sekä toisilleen ja tulijoille naljailevat ”eukot” lämmittelevät ”töihin” tulevaa teatteriyleisöä jo ennen näytöstä. Tule paikalle hihattomassa paidassa, jos haluat kuulla kaunistelemattoman mielipiteen asustasi. Älä tule pienen lapsesi kanssa, mutta ota mukaan isovanhempasi tai vanhempasi, jos vielä voit. Anu Heikkilän ja Laura Hurmeen kirjoittamien ja näyttelemien roolihahmojen Matildan ja Kyllikin elämää on aiemmin seurattu kahdessa näytelmässä, Yhteinen oma (2014) ja Kehystettyjä unelmia (2015). Siitä mihin jäimme on näytelmätrilogian päätösosa.

Päivi Savolainen